

Čo je inflácia?

Inflácia sa definuje ako všeobecné zvýšenie priemernej úrovne cien a odzrkadľuje zmenu kúpnej sily, čiže hodnotu meny.

Na pochopenie účinkov inflácie si môžeme zobrať nejaký pravidelne spotrebúvaný výrobok a porovnať, ako sa mení jeho cena z jedného obdobia na druhé.

V zdravej ekonomike je inflácia «nízka» ale nie negatívna. Výška inflácie, ktorú ekonómovia a národné banky považujú za optimálnu je okolo 2%, čo je úroveň kompatibilná s ekonomickou stabilitou v strednodobom horizonte.

Dobrá inflácia: výška inflácie, ktorá obmedzuje stratu hodnoty úspor a je v súlade s inflačným cieľom centrálnych bánk.

Zlá inflácia: presahuje zvyšovanie miezd a zvýrazňuje signály prehriatia ekonomiky, čiže spotrebiteľia strácajú kúpnu silu, pretože ceny potravín, služieb a energií rastú o viac ako je primerané vzhľadom ku príjmom. Firmy svojím spôsobom trpia znížením ziskovej marže. Firmy teda musia nájsť rovnováhu medzi zvyšovaním cien a zvyšovaním nákladov na výrobu a snažiť sa úplne neutlmiť dopyt.

Ako sa meria inflácia?

Existujú rôzne merania inflácie podľa viacerých hľadísk:

Referenčný kôš pre celú produkciu krajiny - DEFLÁTOR HDP – ktorý predstavuje agregovaný vývoj cien celej ekonomiky.

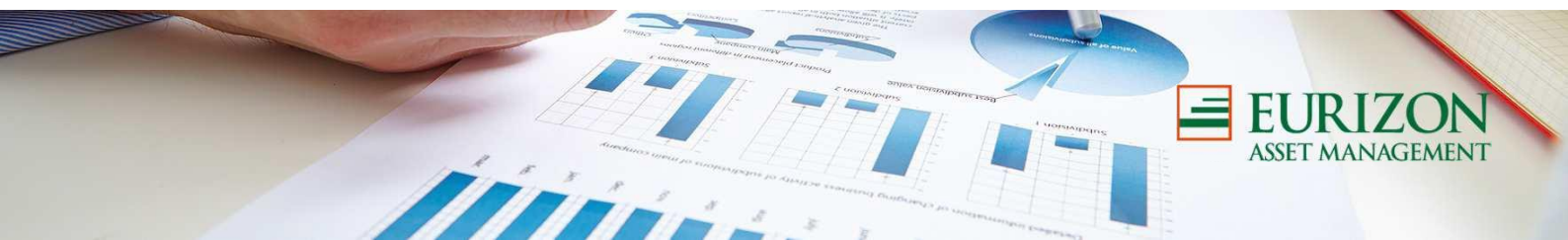
CENOVÝ INDEX VÝROBY – má ako referenčný kôš **ceny, ktoré platia firmy** (spotrebný tovar, kapitálový majetok, medziprodukt, energia); zmenu cien produkcie si môžu firmy premietnuť do predajných cien alebo ju firmy absorbujú s následným dopadom na ziskové marže.

INDEX SPOTREBNÝCH CIEN – je najznámejšia miera inflácie; má ako **referenčný kôš ceny platené spotrebiteľmi**; udržanie stability spotrebných cien je jedným z cieľov, ktoré majú centrálné banky. Meria sa ako **zmena indexu spotrebiteľských cien (Consumer Price Index - CPI)**. Odkazuje na kôš tovarov a služieb, ktoré spotrebujú rodiny počas roka a porovnáva sa s cenami rovnakého súboru tovarov v predchádzajúcom roku. Kôš sa z roka na rok „aktualizuje“ na základe tovarov, ktoré boli najviac spotrebované.

Aké sú hlavné príčiny inflácie?

DOPYTOVÁ INFLÁCIA: vzniká vtedy, keď **dopyt po tovaroch a službách v ekonomike prevyšuje schopnosť ekonomiky ich produkovať**. Pozitívna miera rastu HDP je vo všeobecnosti dobrou správou, čo znamená viac bohatstva pri zachovaní všetkých ostatných parametrov: príjem pre domácnosti a zisky pre podniky. Obdobie trvalého rastu nad potenciál alebo rovnovážny stav však vytvára tlak na výrobnú kapacitu (**nadmerný dopyt**) a môže vytvárať vyšší tlak na mzdy a ceny, než je centrálna banka ochotná tolerovať.

PONUKOVÁ INFLÁCIA: vyplýva zo **zvýšenia výrobných nákladov** (napr. ceny ropy alebo iných surovín) alebo z **limitov ponuky** (napr. zvýšenie miezd v dôsledku nedostatku dostupnej pracovnej sily). Príklad nájdeme v období po Covid-19, keď zmena niektorých oblastí spotreby a narušenie v globálnych dodávateľských reťazcoch viedli k nedostatku výrobných zdrojov, ako aj k vyšším nákladom na dopravu a výrobu.

Aké rozdiely nájdeme medzi infláciou po Covid-19 a predchádzajúcou infláciou?

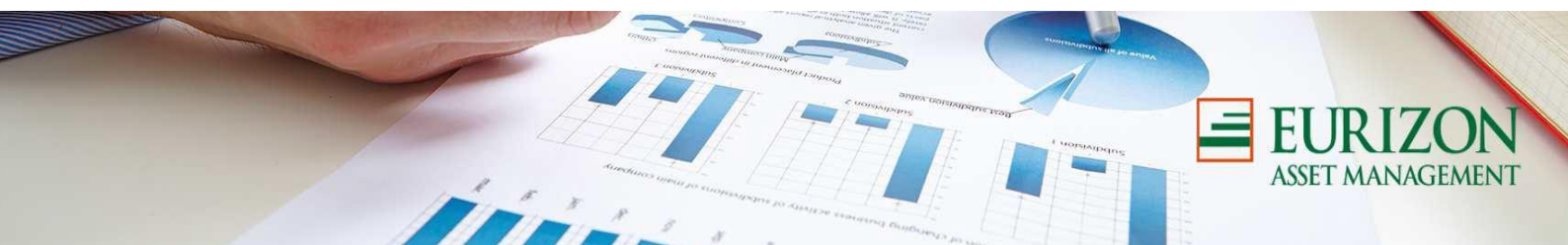
Inflačná dynamika, ktorá bola v centre pozornosti trhov v roku 2022, bola dynamika v **Spojených štátoch amerických**, pretože sa prejavila v predstihu pred európskou infláciou. Bola veľmi silná a viedla k rozhodnej reakcii Fedu – americkej centrálnej banky. **Vo všeobecnosti infláciu v USA poháňali tri zložky:**

- takzvané **“spomaľovacie body”**, čo znamená oneskorenia a nefunkčnosť v distribučných a výrobných reťazcoch po opätovnom otvorení ekonomiky po Covide; viedli k vyšším nákladom a oneskoreniam vo výrobe (**inflácia na strane ponuky**);
- **rast cien surovín**, ako priemyselných a potravinárskych tovarov, tak aj energetickej zložky;
- **účinky “znásobenia” inflácie alebo tiež sekundárne efekty**, spojené so skutočnosťou, že výrobcovia, ktorých sa dotklo platenie zvýšených cien, ich čiastočne alebo úplne premietajú do nadväzujúcich sektorov a spotrebiteľských cien.

Dynamika inflácie v Európe sleduje s určitým oneskorením vývoj v USA. Pokiaľ ide o zložky, európsky index CPI však v porovnaní s americkým trpí **väčším tlakom na rast v dôsledku zvyšovania cien energií** (priamy efekt prebiehajúceho konfliktu) a **obmedzenejším zrýchlením vyplývajúcim zo sekundárnych efektov**, najmä pokiaľ ide o tlaky na mzdy.

Ak chceme urobiť historické porovnanie, **podobná dynamika silného zrýchlenia inflácie bola zaznamenaná v 70-tych rokoch, keď sa súčasne vyskytli silné šoky v cenách potravín a energií** (ropná kríza), čo viedlo k zrýchleniu CPI nad 10 % a jej udržaniu nad touto hranicou počas celého desaťročia.

Súčasná fáza, hoci zdieľa rovnakú maticu šokov pre ceny potravín a energií, **sa líši od fázy zo 70. rokov 20. storočia prítomnosťou opatrení v oblasti verejných výdavkov zameraných na pôsobenie proti negatívnym účinkom inflácie** na spotrebiteľov a podniky. Okrem toho, **mechanizmy indexácie miezd, ktoré boli v minulosti automatické, sú teraz predmetom vyjednávania** a toto pomáha utlmiť štrukturálne tlaky na rast na strane ponuky.

Aké sú hlavné zložky inflácie?

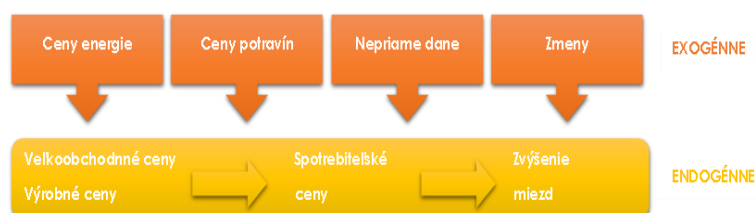
Infláciu možno definovať podľa dvoch typov meraní:

Celková inflácia Priemerná zmena cien **VŠETKÝCH** spotrebných tvarov v reprezentatívnom koši. Zmena v % sa vypočítava na ročnom základe.

Jadrová inflácia Priemerná zmena cien **spotrebného tovaru** v rámci reprezentatívneho koša **BEZ** najkolísavejších zložiek, ako sú **POTRAVINY A ENERGIE**. Zmena v % sa vypočítava na ročnom základe. Tento ukazovateľ používajú pri hodnotení inflačného prostredia najmä **centrálne banky**.

Ceny energií a potravín sú súčasťou **EXOGENNÝCH premenných**, ktoré prispievajú k určovaniu miery inflácie; k nim sa pridávajú **vplyvy priamych daní, zmien výmenných kurzov a dovozných cien** ako prvky, ktoré sú mimo kontroly a určenia výrobného sektora krajiny.

Naopak **ENDOGENNÝMI prvkami** výrobného systému daného štátu sú **cenové hladiny uplatňované veľkoobchodníkmi a výrobné ceny**, ktoré svojím spôsobom ovplyvňujú **vývoj spotrebiteľských cien a vyjednávanie o mzdách**.

Kde možno nájsť podporné nástroje na uľahčenie pochopenia inflácie?

Interaktívna publikácia vytvorená **Európskou centrálnou bankou a centrálnymi bankami Euro systému** má za cieľ uľahčiť pochopenie, používanie a porovnávanie národných štatistík a štatistík eurozóny. Podrobne vysvetľuje, čo je inflácia a ako ju merajú štatistické úrady na národnej a európskej úrovni. Pomáha objasniť, aká je inflácia premennou, ktorá spadá do kompetencie centrálnych bánk a ako ju sleduje Európska centrálna banka (ECB). Vysvetľuje tiež, prečo sa môže stať, že spotrebiteľia vnímajú mieru inflácie vyššie, než je tá oficiálna na základe zloženia ich nákupného košíka.

Táto publikácia je rozdelená do nasledujúcich štyroch kapitol:

1. **Čo je inflácia?** Vysvetľuje pojem inflácie, prečo je miera inflácie dôležitá, ako a prečo sa líši od jednej krajiny k druhej a od jedného obdobia k druhému.
2. **Ako sa meria inflácia?** Skúma metodiku výpočtu miery inflácie. Vysvetľuje, ktoré tovary a služby sú zahrnuté do výpočtu a popisuje problémy, ktoré sa vyskytli.
3. **Oficiálne meraná inflácia a „vnímaná“ inflácia.** Skúma, ako jednotlivci vnímajú infláciu, porovnáva vnímanú infláciu s oficiálne meranou infláciou a vysvetľuje rozdiely medzi nimi.
4. **Kalkulačka osobnej inflácie.** Umožňuje vypočítať osobnú mieru inflácie na základe zakúpených tovarov a služieb a porovnať ju s oficiálne nameranými mierami inflácie.

Klikni sem pre **bližšie informácie**:

<https://www.euro-area-statistics.org/digital-publication/statistics-insights-inflation/index.html?lang=it>

Ako sa počíta miera **osobnej inflácie** v porovnaní s mierou oficiálnej inflácie?

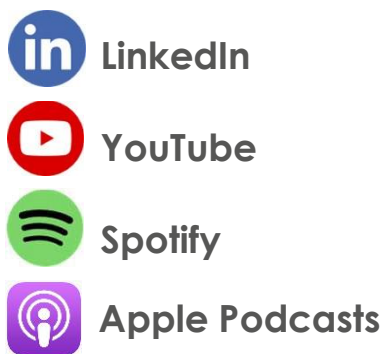
Ako je uvedené v bode 4 vyššie, prostredníctvom kalkulačky **osobnej inflácie** (pozri link nižšie) **si môžete zistiť svoju mieru osobnej inflácie a porovnať ju s oficiálnou mierou inflácie** vo svojej krajine. Nástroj, ktorý vyvinula ECB skutočne umožňuje prispôbiť priemerný spotrebný koš osobným zvyklostiam a vypočítava skutočný vplyv zvýšenia cien na výdavkové návyky.

<https://www.euro-area-statistics.org/digital-publication/statistics-insights-inflation/bloc-4a.html?lang=it>

d'alej nás sleduj na

LinkedIn

YouTube

Spotify

Apple Podcasts

amazon music

Listen on
Google Podcasts

listen on
Spreaker★

Pochopenie úspor a ich uvedenie do praxe: **Eurizon** pre **finančné vzdelávanie**
Podmienky, obsah a nástroje na pochopenie oblasti **spravovaných úspor**

www.eurizoncapital.com

 EURIZON
ASSET MANAGEMENT

Eurizon Capital Finančné vzdelávanie

Obsah tohto dokumentu pripravila spoločnosť Eurizon Capital SGR S.p.A., vyjadrené informácie a názory sa vzťahujú k dátumu prípravy a sú založené na zdrojoch, ktoré sa považujú za spoľahlivé, a sú v dobrej viere, predsa však spoločnosti neposkytujú žiadne vyhlásenia ani záruky súvisiace s ich presnosťou, úplnosťou, spoľahlivosťou a správnosťou. Neexistuje žiadna záruka, že výsledky alebo akékoľvek iné budúce udalosti budú v súlade s tým, čo je uvedené v tomto dokumente.

Niž z obsahu tohto dokumentu nemožno chápať ako investičný prieskum alebo marketingovú komunikáciu, ani ako odporúčanie alebo návrh v súvislosti s investičnou stratégiou, ani ako výzvu alebo ponuku alebo ako investičné, právne, daňové alebo iné poradenstvo. Akékoľvek informácie obsiahnuté v tomto dokumente môžu byť po dátume jeho prípravy predmetom úpravy alebo aktualizácie zo strany spoločnosti Eurizon Capital SGR S.p.A., bez akejkoľvek povinnosti oznamovať takéto zmeny alebo aktualizácie.

Tento dokument nie je určený pre jednotlivcov v jurisdikciách, kde nie je povolené verejné ponúkanie produktov alebo služieb.

Spol. Eurizon Capital SGR S.p.A. a jej zamestnanci nezodpovedajú za žiadne škody vyplývajúce zo spoliehania sa na informácie v tomto dokumente ani za žiadne chyby a/alebo opomenutia v ňom uvedené.

Tento obsah sa nesmie reprodukovať, ďalej distribuovať tretím stranám alebo zverejňovať, či už ako celok alebo po častiach, bez predchádzajúceho písomného súhlasu spol. Eurizon Capital SGR S.p.A..

Vydanie október 2022

Sídlo
Piazzetta Giordano Dell'Amore, 3
20121 Milano - Italia
Tel. +39 02 8810.1
Fax +39 02 8810.6500

Eurizon Capital SGR S.p.A.
Základné imanie € 99.000.000,00 ú.spl. • DIČ a číslo zápisu do obchodného registra v Miláne 04550250015 Spoločnosť je členom Skupiny DPH "Intesa Sanpaolo", IČ DPH 11991500015 (IT11991500015) • Zapísaná do zoznamu SGR, pod č. 3 v sekcii správcov OICVM a pod č. 2 v sekcii správcov FIA • Spoločnosť je podriadená riadiacej s koordináčnej činnosti spol. Intesa Sanpaolo S.p.A. a patrí do bankovej skupiny Intesa Sanpaolo, zapísanej do zoznamu bankových skupín Jediný spoločník: Intesa Sanpaolo S.p.A. • Člen Národného garančného fondu